

NORGES HØYESTERETT

Den 21. oktober 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Normann og Steinsvik i

HR-2022-2039-U, (sak nr. 22-042196SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

Petter Halfdan Rudolf Fredrik Olsen

(advokat Bettina Banoun)

NHO Reiseliv (partshjelper)

(advokat Hugo Pedersen Matre)

Norges Gründerforening (partshjelper)

SMB Norge (partshjelper)

(advokat Nicolay Skarning)

mot

Staten v/Skatteetaten

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Gøran Østerman Thengs)
(Rettslig medhjelper:
advokat Karen Mellingen)

avsagt slik

K J E N N E L S E O G B E S L U T N I N G :

- (1) Høyesteretts ankeutvalg tillot 12. mai 2022 fremmet anken fra Petter Halfdan Rudolf Fredrik Olsen over Borgarting lagmannsretts dom 13. januar 2022 i sak nr. 20-185144ASD-BORG/03 mot staten v/Skatteetaten. NHO Reiseliv, SMB Norge og Norges Gründerforening ble samtidig gitt tillatelse til å opptre som partshjelpere i saken.
- (2) Partene og NHO Reiseliv har i hvert sitt prosesskriv fremlagt nye bevis og bedt om samtykke etter tvisteloven § 30-7 første ledd.
- (3) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at når det er gitt samtykke til fremme av anken etter tvisteloven § 30-4, kan blant annet nye bevis ikke gjøres gjeldende uten at særlige grunner taler for det, jf. tvisteloven § 30-7 første ledd. Ankeutvalget har i flere avgjørelser gitt uttrykk for at praksis for å tillate fremleggelse av nye bevis er liberal. Det sentrale er hvorvidt det nye beviset vil føre til en endring av sakens karakter eller vidløftiggjøring av saken, jf. HR-2022-434-U avsnitt 3.
- (4) Bilag 1, 2, 4 og 5 i statens prosesskriv 16. september 2022 er blitt til etter henvisning og krever ikke samtykke. Bilag 3 krever samtykke. Petter Halfdan Rudolf Fredrik Olsen har ikke protestert mot fremleggelsen. Bilag 3 i Olsens prosesskriv 28. september 2022 er blitt til etter

henvisning og krever ikke samtykke. Bilag 1 og 2 krever samtykke. Staten har ikke protestert mot fremleggelsen. Ankeutvalget kan ikke se at de aktuelle bevisene hvor samtykke etter tvisteloven § 30-7 første ledd er påkrevd, vil endre sakens karakter eller vidløftiggjøre saken. Tillatelse blir derfor gitt.

- (5) Partshjelperen NHO Reiseliv har i prosesskriv 26. september 2022 fremlagt en utredning som foreningen har bestilt fra KWC. Utredningen er datert samme dag og er skrevet av statsautorisert revisor Petter Røed, basert på følgende mandat:

«KWC er bedt om å vurdere påstandene og de økonomiske vurderingene som ligger til grunn for vedtaket. KWC er spesielt blitt bedt om å vurdere skatteetatens påstand om at utleievirksomheten (utleie av hotellet til Classic Norway) og egendriften (drift av museum) ikke er egnet til å gå med overskudd.»

- (6) Staten har i prosesskriv 5. oktober 2022 protestert mot fremleggelsen, og blant annet vist til at utredningen er en «skriftlig forklaring i saken», jf. tvisteloven § 21-12 andre ledd. Olsen og NHO Reiseliv har i prosesskriv henholdsvis 11. og 13. oktober 2022 argumentert for at det bør gis samtykke, og blant annet vist til at staten kan gis anledning til å stille spørsmål til Røed, mens staten i prosesskriv 13. oktober 2022 har fastholdt sitt syn.
- (7) Ankeutvalget bemerker at samtykke etter tvisteloven § 30-7 første ledd forutsetter at det ikke er andre prosessuelle hindringer for fremleggelse av beviset. Det er ikke omtvistet at utredningen må anses som en «skriftlig forklaring i saken», jf. tvisteloven § 21-12 andre ledd første punktum. Det følger av denne bestemmelsen at slik forklaring bare kan fremlegges dersom partene er enige om det, eller det gis adgang til å avhøre den som har avgitt forklaring. Beviset føres ikke før det er klart at vedkommende møter, jf. § 21-12 andre ledd andre punktum. Dette innebærer ved ankeforhandling i Høyesterett at bevisopptak må være berammet, vitnet innkalt, og at vitnet har bekreftet at det vil møte enten fysisk eller ved fjernavhør, jf. HR-2013-2564-U avsnitt 9. Staten har som nevnt protestert mot fremleggelsen, og det er ikke opplyst at bevisopptak er begjært. Forklaringen kan da ikke fremlegges.
- (8) Da forklaringen uansett ikke kan fremlegges på nåværende tidspunkt, er det ikke nødvendig å gjøre en endelig vurdering av om det skal gis samtykke etter tvisteloven § 30-7 første ledd. Utvalget finner likevel grunn til å bemerke at utredningen i lys av sitt omfang er fremlagt på et relativt sent stadium av saksforberedelsen. Ankeforhandling er berammet med oppstart 16. november 2022, og anken ble henvist allerede 12. mai 2022. Videre avviker utredningen – iallfall langt på vei – fra hva som ble varslet av NHO Reiseliv under det saksforberedende møtet 16. august 2022. Disse omstendigheter, sammenholdt med at staten har protestert mot fremleggelsen, taler mot at det ville ha blitt gitt samtykke, uavhengig av hindringen i tvisteloven § 21-12 andre ledd.
- (9) I lys av at forklaringen ikke kan fremlegges, er det heller ikke nødvendig å vurdere om deler av utredningen fra KWC er en «juridisk utredning foranlediget av saken», jf. tvisteloven § 11-3 siste punktum, slik staten har anført.
- (10) Kjennelsen og beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G

Bilag 3 til statens prosesskriv 16. september 2022, og bilag 1 og 2 til Petter Halfdan Rudolf Fredrik Olsens prosesskriv 28. september 2022, tillates fremlagt.

Skriftlig forklaring fra KWC ved statsautorisert revisor Petter Røed nektes fremlagt for Høyesterett.

Kristin Normann
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)

Dokumentet er i samsvar med originalen:
Fredrik Lied Lilleby